

**Prezentacija projekta
Općina Hrvace**

studeni, 2015.

Možete li zamisliti život bez
električne energije?

Proizvodnja električne energije

Klimatske promjene

Zadržati rast globalne temperature ispod 2 °C u odnosu na predindustrijsko razdoblje

Nužno veliko smanjenje CO₂ emisija

Bez velikih rezova u CO₂ emisijama došlo bi do još bržeg globalnog zagrijavanja

2030.

najmanje **40 posto** u EU u odnosu na 1990.

2050.

Najmanje **60 posto** na globalnoj razini (2010.)
80 do 95 posto u EU (2009.)

Veliki rezovi u CO₂ emisijama mogući su samo ako smanjimo ovisnost o fosilnim gorivima

Prijelaz na obnovljive izvore energije

**Obnovljivi izvori energije su nužni za smanjenje ovisnosti
o fosilnim gorivima i proizvodnju niskougljične električne
energije**

Preduvjeti prijelaza na obnovljive izvore

Reverzibilne hidroelektrane

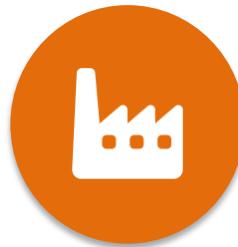

Omogućuju spremanje
električne energije i njen
korištenje kad je to
njegove potrebe i najisplativije

Izvor: Europska komisija, Setis

Plinske elektrane

Omogućuju proizvodnju
rezervne energije kad nije
moguća proizvodnja iz
obnovljivih izvora energije

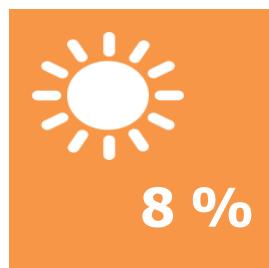
Veliki potencijali Hrvatske za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora

Ukupno električne energije
proizvedeno u hidroelektranama

Otpada na vjetroelektrane u sustavu
poticanja proizvodnje električne energije
iz OIE i kogeneracije (bez HE)

Otpada na sunčane elektrane u sustavu
poticanja proizvodnje električne energije
iz OIE i kogeneracije (bez HE)

Izvor: HERA, HROTE 2014.

Budućnost energetike u Hrvatskoj

Siguran, pouzdan i fleksibilan elektroenergetski sustav koji u svakom trenutku može prihvatiti energiju iz obnovljivih izvora

Intenzivna gradnja solarnih i vjetroelektrana i rast kapaciteta OIE

Elektroenergetski sustav ne prati rast **kapaciteta OIE**

Nepredvidivi viškovi električne energije u mreži

Raste potreba za **spremanjem** viškova i **vraćanje** u mrežu kad je potražnja najveća

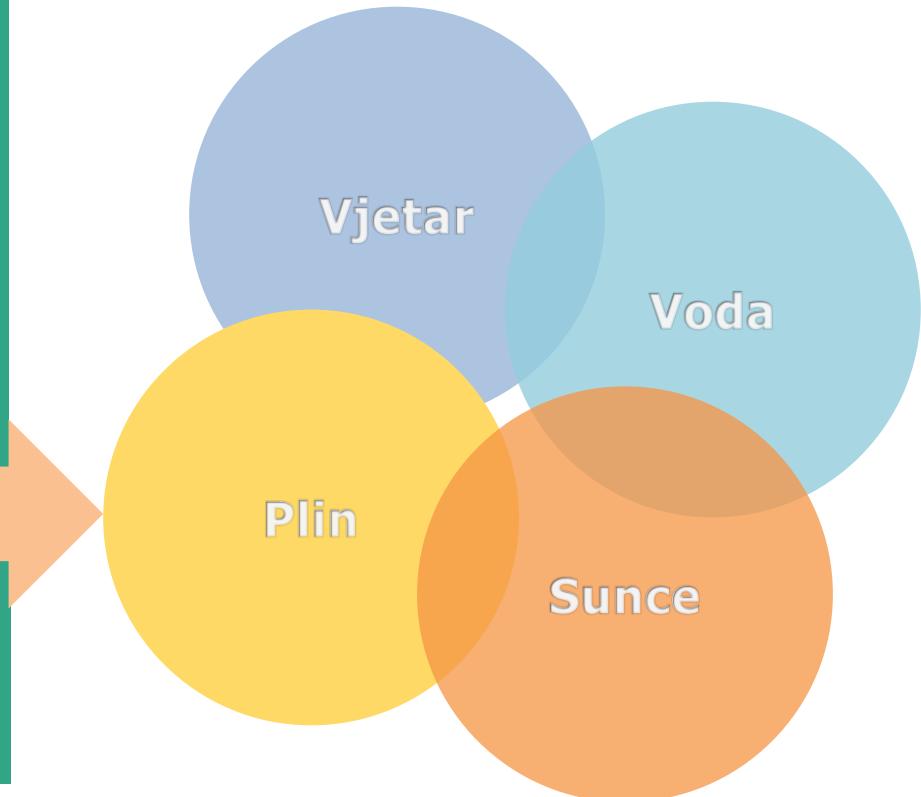
Sve veća uloga **akumulacijskih HE, ali i plina kao rezervnog izvora energije za OIE**

Što je Vis Viva?

Iskaznica projekta

Vlasnici projekta i partnerske tvrtke

Privatni projekt u vlasništvu projektnih tvrtki MCC i Vrdovo reverzibilne hidroelektrane

Stručne i tehničke podloge pripremaju

elektroprojekt d.d.
U temelju 1949.

Od 1949. pruža usluge projektiranja, konzaltinga i inženjeringa u području energetike, industrije, strojogradnje, zaštite prirode i okoliša u Hrvatskoj i inozemstvu.

ENERGOCONTROL
inženiring i projektiranje energetskih postrojenja

Osnovu djelatnosti kompanije čine inženiring, projektiranje, proizvodnja opreme za energetska postrojenja te montaža i puštanje u pogon.
Posluje od 1992.

PROJEKTNI BIRO SPLIT d.o.o.
projektiranje i inženiring

Dugogodišnje stručno iskustvo u pripremi i izgradnji hidroenergetskih objekata i transformacijskih stanica. Brojne reference u zemlji i inozemstvu.

GEOPROJEKT d.o.o.

Slijednik nekadašnjeg biro za primijenjenu geodeziju, od 1965. nudi usluge vezano uz inženjersku geodeziju, katastar podzemnih instalacija, izradu 3D i 4D modela, GIS i hidrografiju.

Geokon - Zagreb

Jedna od vodećih i istraživačkih projektnih kuća iz područja geotehnike. Između ostalog, izrađuje geotehničke elaborate za sve vrste građevina i sve vrste projektantskih radova.

EIHP

Djeluje kao neprofitna znanstvena institucija. Usmjeren je na strateško planiranje u energetici, razvoj energetskog sustava, obnovljive izvore energije, zaštitu klime i okoliša.

Koristi projekta

Država

- ✓ Pravovremeno ulaganje u jačanje sigurnosti i pouzdanosti hrvatskog elektroenergetskog sustava
- ✓ Pouzdana proizvodnja i opskrba iz različitih izvora energija
- ✓ Veća stabilnost prihvata i korištenja energije vjetra i sunca
- ✓ Veća fleksibilnost u spremanju energije
- ✓ Podmirivanje sadašnjih i budućih potreba za električnom energijom
- ✓ Podrška u tranziciji prema niskougljičnom elektroenergetskom sektoru
- ✓ Stvaranje nove dodane vrijednosti i povećanje bruto nacionalnog dohotka

Poduzetništvo

- ✓ Suradnja s izvođačima i podizvođačima tijekom izgradnje, dobavljačima opreme i materijala
- ✓ Otvaranje novih poslovnih mogućnosti i ušteda vezanih uz korištenje toplinske energije i poboljšanu infrastrukturu

Lokalna zajednica

- ✓ Izravni i neizravni prihodi utvrđeni hrvatskim propisima
- ✓ Doprinos lokalnom gospodarstvu angažiranjem lokalnih izvođača, podizvođača i dobavljača te uslužnih djelatnosti, posebno tijekom izgradnje
- ✓ Mogućnost korištenje toplinske energije u proizvodnji hrane i za druge potrebe
- ✓ Mogućnost korištenja plina za opskrbu potrošača
- ✓ Nova i poboljšana infrastruktura

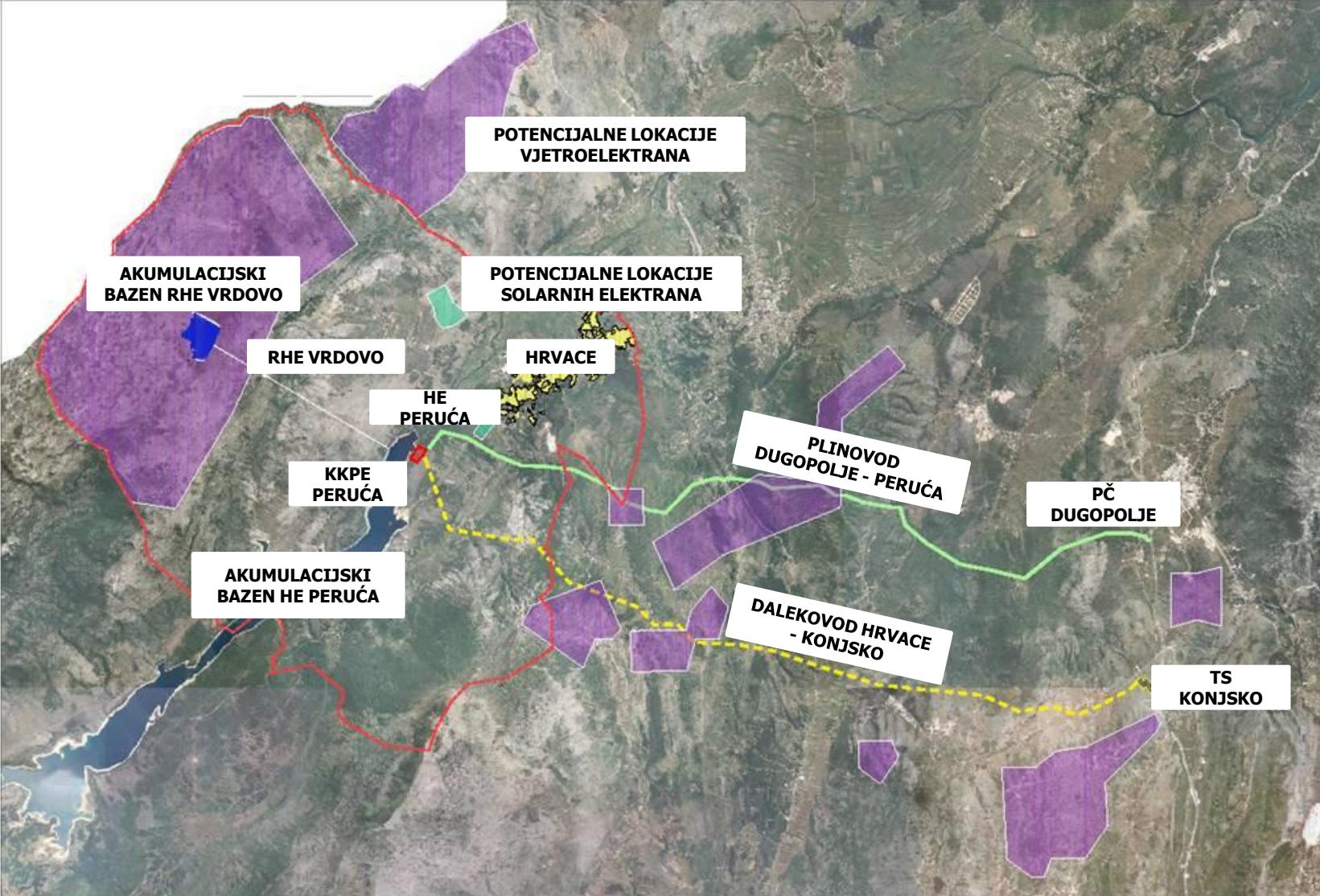
Ostvarenje vizije omogućit će izgradnja ključnih objekata

Značajke projekta

Lokacija projekta i kriteriji odabira lokacije

- planirana izgradnja značajnih kapaciteta obnovljivih izvora energije u širem području
- blizina akumulacijskog jezera, vode potrebne za hlađenje kombi kogeneracijske plinske elektrane
- pogodnosti lokacije za izgradnju reverzibilne hidroelektrane RHE Vrdovo (akumulacijski bazen Peruća i udolina Ravno Vrdovo)
- relativno mala udaljenost do magistralnog plinovoda u Dugopolju
- relativno mala udaljenost do TS Konjsko - najvećeg elektroenergetskog postrojenja prijenosne mreže u Dalmaciji
- blizina veze na elektroenergetski sustav EU

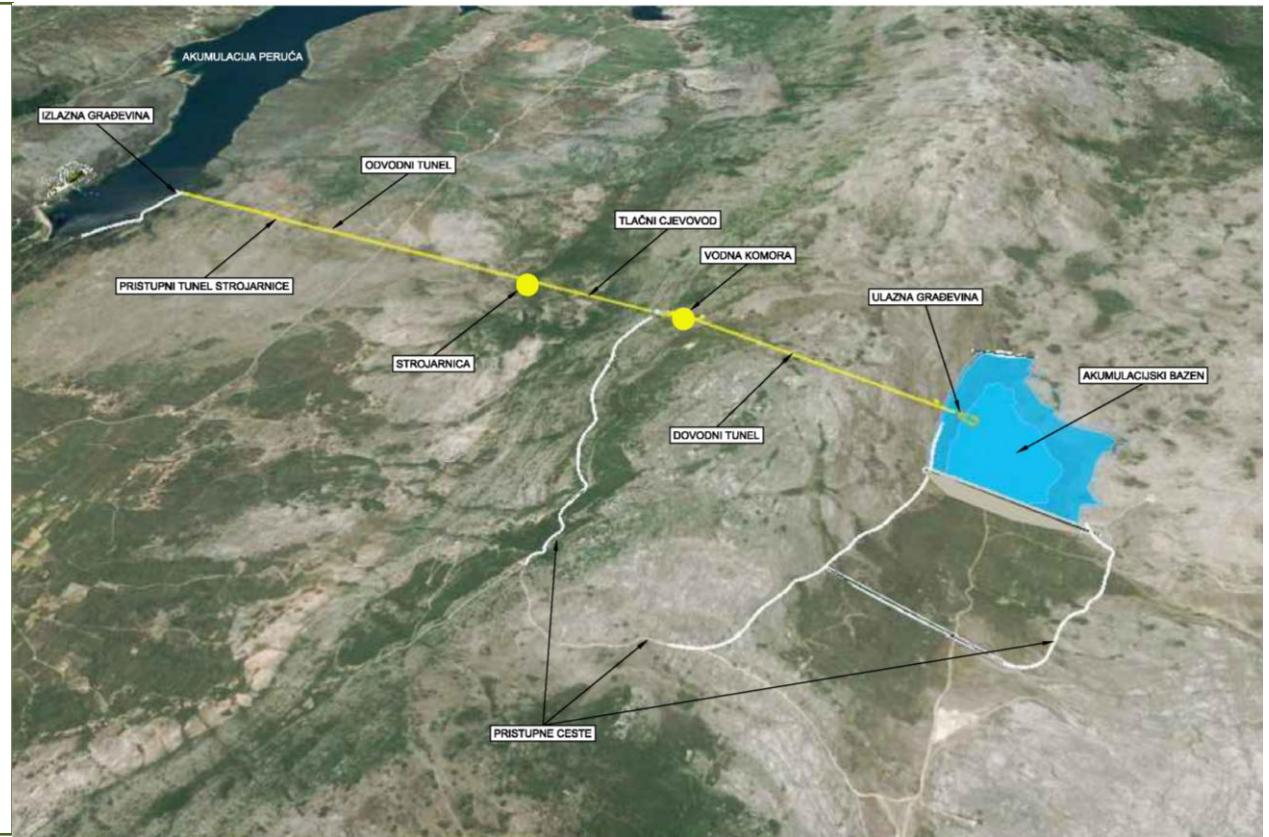
Kombi kogeneracijska plinska elektrana KKPE Peruća

- Instalirana snaga 450 MW električne i 50 MW toplinske energije
- Isporuka električne energije putem rasklopišta TS Hrvace
- Za potrebe hlađenja koristit će vodu iz akumulacije HE Peruća
- Stupanj korisnog djelovanja postrojenja iznosi oko 60 posto, što ga svrstava među trenutno najnaprednija tehnološka rješenja

Reverzibilna hidroelektrana RHE Vrdovo

- Crpno-akumulacijska hidroelektrana s dva agregata
- Instalirana snaga agregata iznosit će 2×270 MW u turbinskom režimu rada (proizvodnja električne energije) i 2×245 MW u crpnom režimu rada (skladištenje viškova električne energije)
- Postojeća akumulacija HE Peruća koristit će se kao donji bazen, dok se će gornji bazen izgraditi u udolini Ravno Vrdovo, s visinskom razlikom od oko 600 metara
- Dva bazena spojiti će se dovodno-odvodnim i tlačnim tunelom
- Između tunela smjestiti će se strojarnica s turbinama i pratećom elektrostrojarskom opremom
- Osim bazena, svi dijelovi RHE Vrdovo bit će izgrađeni pod zemljom, veza sa TS Hrvace podzemnim kabelom

Spojni plinovod Dugopolje - Peruća

- Dopravlja plin za KKPE Peruća
- Dužina 24 kilometara, početna točka u krugu plinskog čvora kod Koprivna blizu Dugopolja, završna u novoj stanici Peruća
- Nazivni promjer plinovoda DN 500, nazivni tlak 75 bara
- Sva oprema i uređaji za nadzor i upravljanje te sigurnosti uređaji bit će povezani s Nacionalnim dispečerskim centrom tvrtke Plinacro u Zagrebu

Dalekovod Peruća – Konjsko s rasklopištem

- Prijenos električne energije od TS Hrvace do TS Konjsko
- Dva prijenosna sustava od 400 kV na istim stupovima, funkciraju neovisno jedan o drugome
- Dužina 25 kilometara
- Koridor za gradnju i održavanje dalekovoda širine 22 metara, u manjem dijelu oko 45 metara
- Rasklopiše će biti smješteno u krugu KKPE Peruća na najvišem dijelu i omogućiće priključenje na elektroenergetski sustav Republike Hrvatske

Utjecaj na prirodu i okoliš

Intenzivne pripreme za skori početak procjena utjecaja na okoliš

- | Studija utjecaja na okoliš za Kombi kogeneracijska plinska elektrana Peruća nazivne snage 450 MWe i 50 MWt
- | Studija utjecaja na okoliš za Reverzibilnu hidroelektranu RHE-Vrdovo 2x270/245 MW
- | Studija utjecaja na okoliš za Spojni plinovod PČ Dugopolje - OPČS Peruća DN500/75
- | Studija utjecaja na okoliš za Dalekovod 2x400 kV Hrvace-Konjsko s rasklopištem TS Hrvace 400/110 kV

Prihvatljivost zahvata za okoliš i ljudе

PUO

Procjena **utjecaja** namjeravanog zahvata na **sastavnice okoliša** i određuju **mjere zaštite**. **Cilj je upravljati utjecajima i smanjiti ih na najmanju moguću mjeru.**

SUO

Studija utjecaja na okoliš **stručna je podloga i temelj** za provedbu postupka
Opis zahvata, podaci o lokaciji i okolišu, varijantna rješenja, opis utjecaja zahvata , prijedlog mjera zaštite i praćenja okoliša, netehnički sažetak

JAVNA RASPRAVA

Sastoji se od **javnog uvida** u SUO na koju se mogu davati komentari, mišljenja, prijedlozi i primjedbe te jednog ili više **javnih izlaganja-predstavljanja sadržaja SUO**

Analize utjecaja zahvata

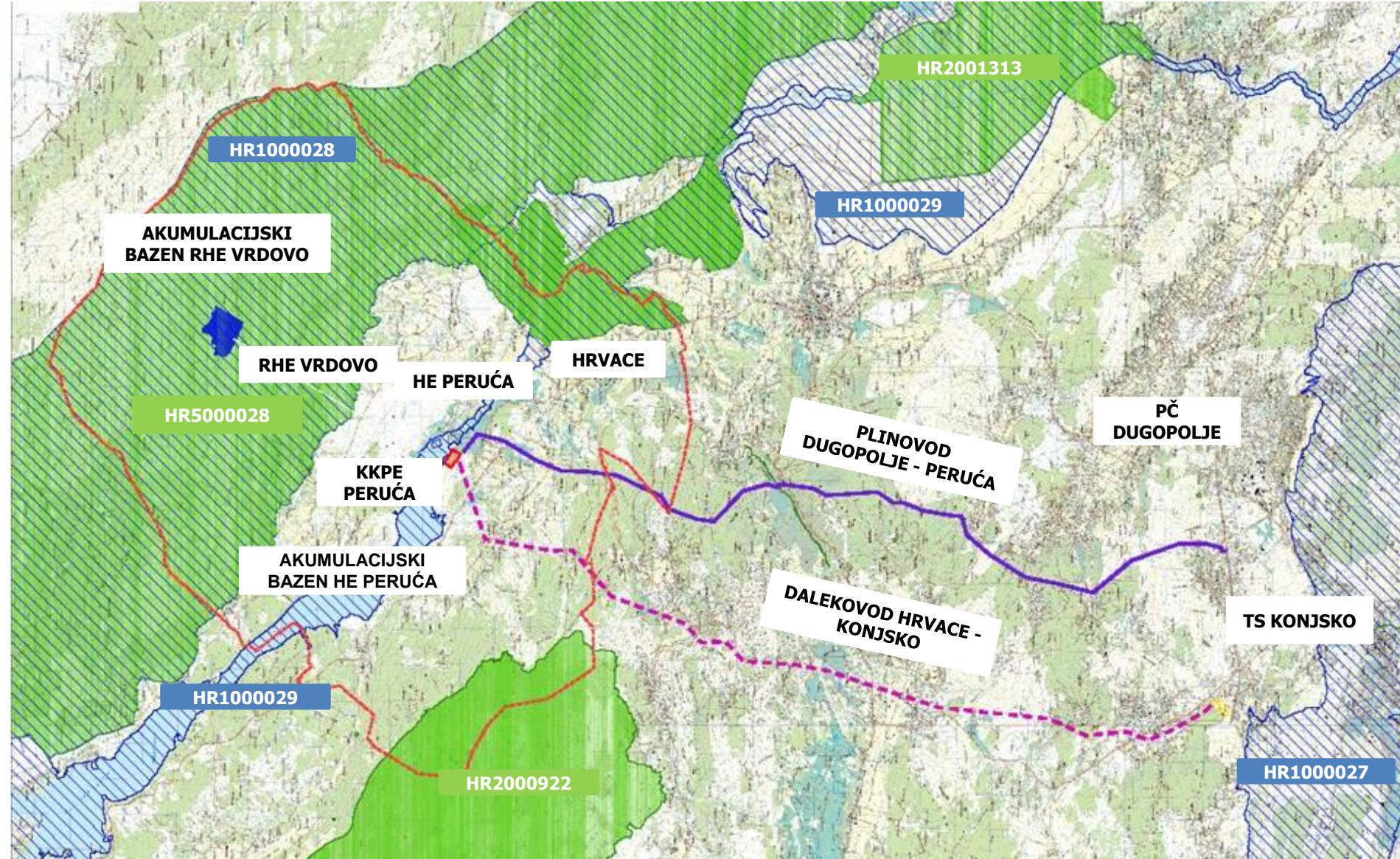
Ključni mogući utjecaji zahvata na sastavnice okoliša

RHE Vrdovo (izgradnja gornjeg akumulacijskog bazena)	<ul style="list-style-type: none"> • prenamjena područja • gubitak dijela staništa • kopneno stanište se mijenja u vodeno 	Dalekovod Hrvace - Konjsko	<ul style="list-style-type: none"> • prihvatljiv za područje ekološke mreže rješenjem Ministarstva zaštite okoliša i prirode • mogući utjecaj na ptice tijekom korištenja, bez značajnijih negativnih utjecaja tijekom gradnje
<ul style="list-style-type: none"> • promjena u krajobrazu i vizualni utjecaj • Utjecaj na temperaturu vode Perućkog jezera • emisije ispušnih plinova 	KKPE Peruća	<ul style="list-style-type: none"> • privremena degradacija dijela staništa tijekom gradnje • tijekom korištenja nema značajnijih negativnih utjecaja • obnova degradiranog staništa tijekom korištenja 	Plinovod Dugopolje - Peruća

Za svaki od mogućih utjecaja razrađuju se mjere zaštite okoliša za njihovo otklanjanje ili smanjenje na prihvatljivu razinu kao i program praćenja (*monitoringa*)

Utjecaj na ekološku mrežu (Natura 2000)

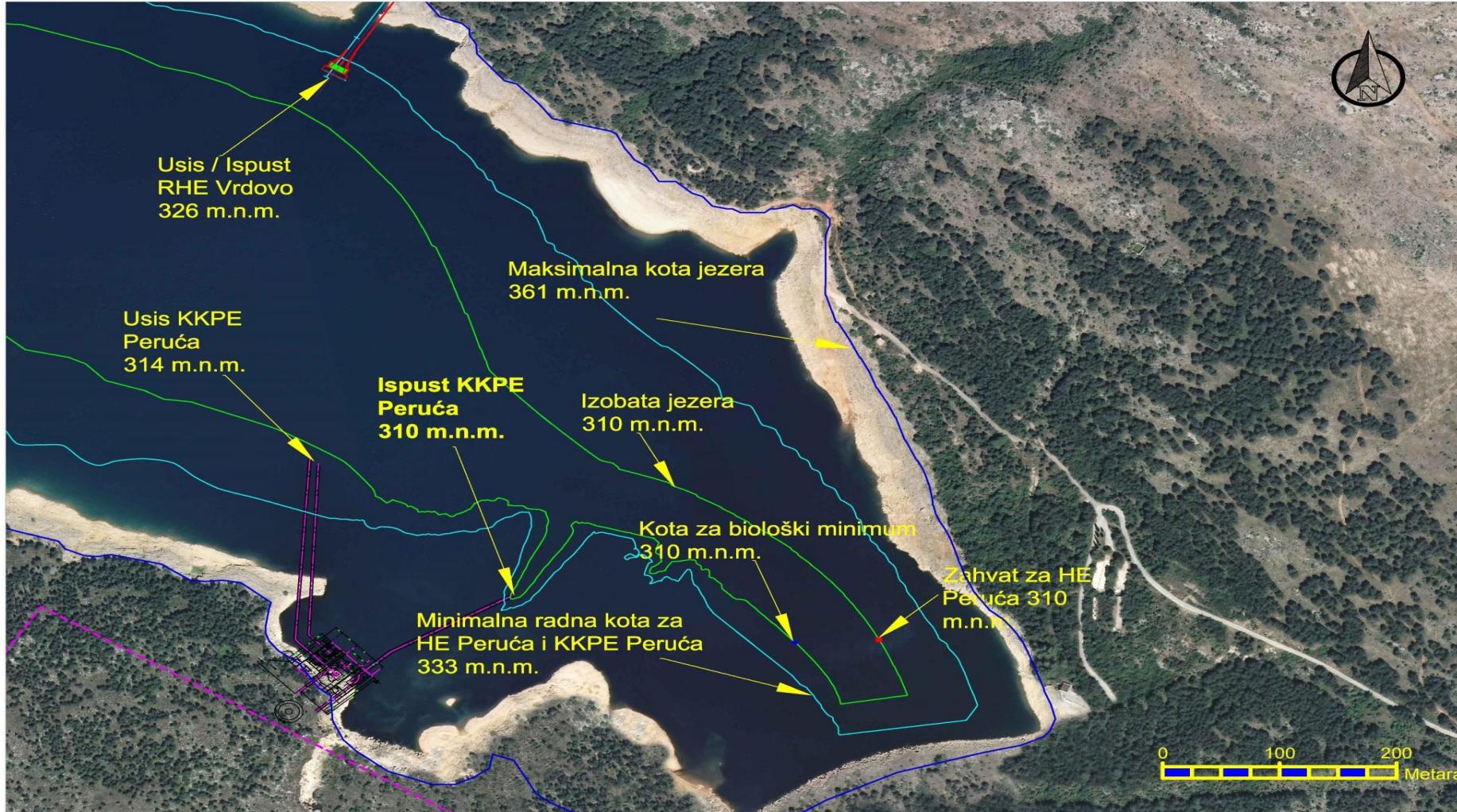
Za KKPE Peruća, plinovod i dalekovod Ministarstvo zaštite okoliša i prirode donijelo je rješenja o njihovoj prihvatljivosti za ekološku mrežu

Za RHE Vrdovo potrebno je izraditi studiju utjecaja na okoliš s najnovijim istraživanjima o mogućem utjecaju gornjeg akumulacijskog jezera na ciljeve očuvanja ekološke mreže (vuk, medvjed, žutokrug)

Utjecaj KKPE Peruća na Perućko jezero

Utjecaj KKPE Peruća na zrak i zdravlje

Dušikovi oksidi

NO_x
NO_x

3,8 puta **manje**
emisije od granične
godišnje vrijednosti

Ugljični monoksid

CO
CO

475 puta **manje**
emisije od granične godišnje
vrijednosti

Utjecaj na lokalnu zajednicu

Mogući prihodi Općine Hrvace

**Očekivani ukupni prihod,
ovisno o godišnjoj proizvodnji**

do 40
milijuna kuna
godišnje

Odluka o visini naknade za korištenje prostora
koje koriste proizvodna postrojenja za
proizvodnju električne energije" (NN 72/2015)

Prihod Općine Molve 9.6 milijuna kuna na ime godišnje rente za plinska polja

Podaci za 2014.

Potencijal toplinske energije

Grijanje

Poljoprivredna proizvodnja

Rješavanje vlasničkih pitanja i otkup zemljišta

Stanje čestica u
zemljišnim knjigama ne
odgovara posjedovnom
stanju

689

4957

čestica

vlasnika

Pristup otkupu

- Osiguranje zamjenskog poljoprivrednog zemljišta u Sinjskom polju
- Viša cijena od procijenjene cijene Ministarstva financija
- Izgradnja zamjenskog stambenog prostora - kuće (ali ne u priobalju)

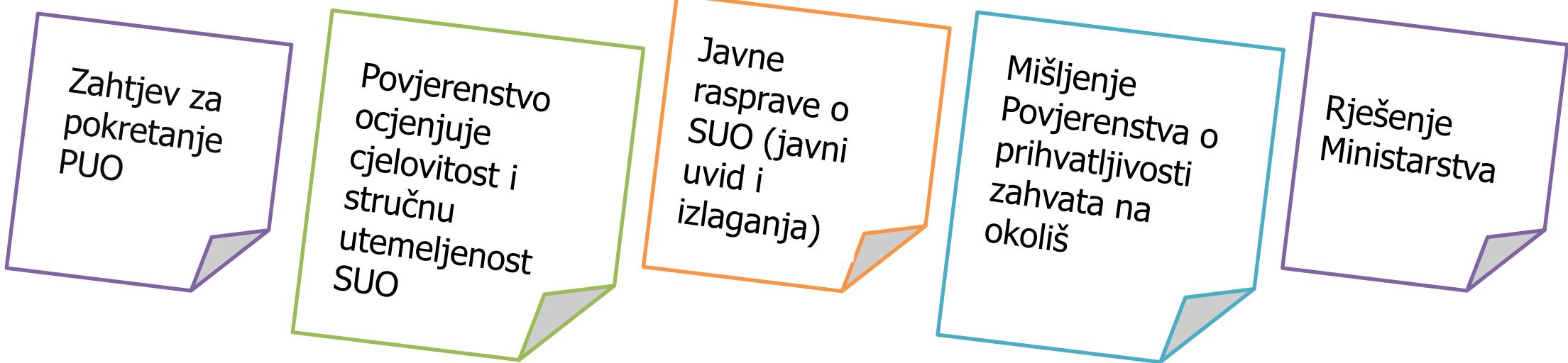
DUUDI daje suglasnost za podzemni tlačni cjevovod i položaj strojarnice za RHE Vrdovo i dalekovod Hrvace - Konjsko

Sljedeći koraci

Pokretanje postupka procjene utjecaja na okoliš

Vaše mišljenje nam je važno

Telefonsko
istraživanje u
lokalnoj zajednici

Pravovremene
informacije o
trajanju uvida u
SUO, gdje i kada
ih se može
pogledati i kako
dati mišljenja i
primjedbe

Broj javnih
izlaganja
(prezentacija) SUO
odredit će se na
temelju interesa
javnosti

Na internetskoj
stranici [www.vis-
viva-energija.com](http://www.vis-viva-energija.com)
moći će se
pogledati
dokumentacija i
davati mišljenja i
primjedbe

Nakon završetka
javne rasprave
objavit će se
detaljni pregled
pristiglih mišljenja i
primjedbi

Pogled u budućnost

2015.

- Priprema stručno-tehničke dokumentacije
- Usklađivanje prostorno-planske dokumentacije
- Provedba istražnih i geodetskih radova
- Izrada studija utjecaja na okoliš i na ekološku mrežu
- Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa
- Priprema studije izvedivosti

2016.

- Procjene utjecaja na okoliš – javne rasprave s javnim uvidom i izlaganjima
- Završetak procjena utjecaja na okoliš – odluke Ministarstva zaštite okoliša i prirode
- Ishođenje lokacijskih dozvola
- Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa
- Izrada natječajne dokumentacije i raspisivanje natječaja za strateškog partnera
- Izrada glavnih projekata

Pogled u budućnost (II)

2017.

- Raspisivanje natječaja za izvođača radova i isporučitelje opreme
- Građevinska dozvola
- Početak izgradnje

2020.

- Početak rada KKPE Peruća

2022.

- Početak rada RHE Vrdovo

Pitanja i komentari
